

Тема номера: Вибори і їх наслідки

РЕДАКЦІЯ VERBUM

29 ЛИСТОПАДА 2021

Шановні читачі! Нам постійно доводиться вибирати, але здебільшого ідеться про дрібні, майже непомітні деталі: чим поснідати, які вдягти шкарпетки, як відпочити після робочого дня. Потреба вибору стає відчутна хіба тоді, коли виникає проблема. У холодильнику не знаходиться нічого, чим хотілося б утамувати голод. Одна пара улюблених шкарпеток іще у пранні, а на другій — дірка. Раптом виявляється, що звичний список розваг не приносить утіхи й навіть відео з котиками залишають відчуття безрадісно змарнованого часу.

NeSpoon

Утім, це теж доволі прості випадки — якщо вдається до ігрової метафори, вибори перших рівнів, на яких ми тільки знайомимося з основними механіками. Що далі, то складнішими нюансами обростають варіанти, із яких доводиться вибирати, то більше деталей необхідно враховувати, то серйозніші наслідки для решти нашого сюжету мають окремі постанови, то глибшого розпізнавання вимагають ситуації. Аж до тих випадків, які, за словами Джорджа Орвелла, стосуються вибору не між добром і злом, а між злом більшим і меншим — і головний підступ тут у тому, що буває складно розрізнити, де яке.

Готуючи цей випуск «Вербуму», редакція сама опинилась у ситуації вибору між двома поганими варіантами: ми отримали прекрасно написаний текст, зосереджений довкола глибоко проблемної тези. Опублікувати його — нехай і з дисклеймером, що погляди належать авторам і редакція їх не обов'язково поділяє, — означало би піти супроти своєї совісті й удатися до того, що на наших же сторінках нещодавно було назване облудним красномовством. Відмовитися від тексту означало би терміново переосмислювати наповнення випуску, додати собі чималої роботи та, ймовірно, втратити постійного автора.

Ми все-таки вирішили зробити те, до чого закликає в першому тексті випуску кардинал Крістоф Шенборн — послухатися голосу сумління. Адже якщо у складних виборах між поганим і нехорошим і є якісь орієнтири, то хіба цей. Звісно, як пише австрійський архієпископ, «чутлива антена совісті» може ловити й хибні сигнали; однак потрібно повсякчас користуватися нею і дедалі краще її налаштовувати, формуючи й інформуючи себе.

Щоправда, формуватися й інформуватися для розвитку сумління в наші часи буває непросто: засоби комунікації спокушають нас повірити, наче ми й так у всьому маємо рацію, бо ж нашу думку поділяє стільки людей — та ще й гучних людей. Папа Франциск нагадує, що ізоляція в комфортній віртуальній бульбашці може виявитися фатальним вибором, який призведе до зрощування в нас жорстокості, нетерпимості та зневаги до інших. Альтернатива цьому — вихід у реальність, до живих людей, і вправління у слухання; тільки так можна бодай підійти до виконання заповіді про любов до ближнього.

Єпископ Микола Лучок пише про найважливіший — фундаментальний — вибір, який визначає наші взаємини зі світом і остаточні наслідки цих взаємин. «Обираючи Бога та входячи з Ним у стосунки, ми входимо в простір благодаті, а в цьому просторі все інакше, все світліше, завжди є надія». Звісно, молитва рятує не від кожного депресивного стану; проте нестерпну вагу днів, яку ми часом відчуваємо на своїх плечах, таки варто ділити з Господом — і Він допоможе її нести.

Нарешті, Софія Вдовченко пише про вибори, визначальні для казкових героїв. Серед цих варіантів теж часто не буває хороших: усі ми з дитинства пам'ятаємо про перехрестя, на якому шлях в один бік означає втратити коня, а в другий — голову (цікаво, що про повернутися назад навіть не йдеться — мабуть, там чекає щось іще страшніше). Та персонажі казок, зустрівшись із неможливими виборами, таки примудряються знаходити достойний вихід. Як їм це вдається?